

Tribina Instituta za javnu upravu *Strategija reforme državne uprave – rezultati i poteškoće*

U organizaciji Instituta za javnu upravu, 10. prosinca 2008. u prostorijama Tribine Grada Zagreba na Kaptolu održana je tribina pod nazivom *Reforma državne uprave*. Tribina je okupila četrdesetak zainteresiranih predstavnika državne uprave i akademske zajednice koji se bave temom reforme državne uprave. Izlagači na tribini bili su Jadranka Jurinjak, načelnica Odjela za sustav državne uprave i prilagodbu zakonodavstva europskom pravnom sustavu Središnjeg državnog ureda za upravu, i prof. dr. sc. Ivan Koprić s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Nakon uvodnog obraćanja Slavice Banić, glavne tajnice Instituta za javnu upravu, izlaganje na temu *Strategija reforme državne uprave za razdoblje 2008./2011.*¹ održala je Jadranka Jurinjak. U izlaganju se osvrnula na osnovne ciljeve Strategije koji uključuju povećanje efikasnosti i ekonomičnosti u sustavu državne uprave, podizanje razine kvalitete upravnih usluga, ostvarenje otvorenosti i pristupačnosti tijela državne uprave, jačanje standarda vladavine prava, jačanje socijalne osjetljivosti u državnoj upravi i u odnosu prema građanima, podizanje etičke razine u državnoj službi i smanjenje korupcije, primjena moderne informatičko-komunikacijske tehnologije te uključivanje hrvatske državne uprave u europski upravni prostor.

U nastavku izlaganja J. Jurinjak se osvrnula i na temeljna područja reforme državne uprave, koja uključuju strukturne prilagodbe sustava državne uprave, jačanje kvalitete programa, zakona i drugih propisa, sustav državnih

¹ Tekst Strategije dostupan je na www.uprava.hr/strat-hr.pdf.

službenika, obrazovanje i usavršavanje državnih službenika, pojednostavljenje i modernizaciju upravnog postupanja (e-uprava). Na kraju izlaganja prezentirani su način vođenja, nadzor i evaluacija rezultata strateških mjera koje predviđa Strategija.

U svom izlaganju I. Koprić osvrnuo se na probleme, poteškoće i ograničenja Strategije reforme državne uprave za razdoblje 2008.–2011. Strategija predstavlja prvi takav dokument od 1990. do danas, a prethodni su pokušaji njezina donošenja bili neuspješni.

S obzirom na kvalitetu strateškog dokumenta, I. Koprić posebno se osvrnuo na nedostatke Strategije: nedostatnu kvantifikaciju indikatora za ostvarivanje ciljeva Strategije, obuhvatnu analiza postojećeg stanja, ali ne i isticanje dosadašnjih rezultata u reformi, pretežno normativni karakter mjera, bez navođenja njihova sadržaja, nedovoljnu preciziranost proračuna za ostvarivanje reformskih aktivnosti, nejasnu određenost vodstva reforme, njezina nadzora i sankcija.

Kao poteškoće u ostvarivanje Strategije, I. Koprić je posebno naveo kratkoću roka za njezinu provedbu, nedovoljnu visoku razinu političke odluke nužne da bi se postigli ciljevi, nedovoljnu informiranost svih aktera kao i šire javnosti o samoj provedbi Strategije, nepostojanje sustava komunikacijske aktivnosti kao i godišnjih i sektorskih operativnih planova nužnih za stvarnu provedbu reforme.

U odnosu na ograničenja provedbe Strategije, I. Koprić izdvojio je sastav Nacionalnog vijeća za vrednovanje modernizacije državne uprave, u kojem prevladavaju predstavnici Vlade RH i Hrvatskog sabora, dok su stručnjaci i predstavnici sindikata, civilnog društva i gospodarstva u manjini. Također, postavio je pitanje tijela nadležnih i odgovornih za provedbu reforme kao i problem rastuće ekonomske krize. Nemotiviranost državnih službenika uzrokovana odugovlačenjem s uspostavom novog platnog sustava, negativnim etiketiranjem i zapošljavanjem podobnih kadrova, smatra I. Koprić, u velikoj mjeri utječe na (ne)provedbu Strategije.

Uvodna izlaganja, osobito ono I. Koprića, potaknula su zanimljivu i živu raspravu prisutnih, s povremeno suprotstavljenim razmišljanjima i stajalištima. Diskutanti su u svojim doprinosima raspravi isticali različite primjedbe na provedbu Strategije reforme državne uprave. Međutim, pojedini su diskutanti istaknuli da se Strategija reforme državne uprave, za razliku od mnogih drugih, ipak u određenom dijelu i provodi, što je ocijenjeno pozitivnim. Kao jedan od uzroka spore provedbe Strategije istaknut je izostanak sudjelovanja i uključenosti svih važnijih aktera u njezinoj pripremi, što kratkoročno i dugoročno utječe na osjećaj vlasništva, kao

i nedostatak odgovornosti za njezinu provedbu. Pitanje financijske konstrukcije provedbe reforme i stvaranje poticajnog okruženja za provedbu Strategije za većinu diskutiranih jedan je od velikih problema za daljnju reformu. Sudionici tribine složili su se da je za uspješnu provedbu Strategije nužna i motiviranost službenika na višim položajima (u rangu načelnika). Također, pitanje politiziranosti državne uprave i njezinih kadrova i nadalje izaziva najviše prijepora, što se vidjelo i tijekom rasprave na tribini. Istaknuto je da je reforma državne uprave upravo zbog utjecaja politike na upravu zahtjevnija i teža od reforme pravosuđa, često navodene kao jednog od najvećih problema u kontekstu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Na kraju, sudionici tribine složili su se da je nužno uložiti dodatne napore u provedbu Strategije reforme državne uprave kako ona ne bi ostala još jedan u nizu strateških dokumenata koji nemaju nikakvu praktičnu vrijednost niti se u stvarnosti uopće provode. Zaključeno je da će tročlana radna skupina pripremiti pisane zaključke s tribine koji će biti dostavljeni Središnjem državnom uredu za upravu i Nacionalnom vijeću za vrednovanje modernizacije državne uprave.

Iz rasprave je moguće zaključiti da su za uspješnu reformu javne uprave nužni daljnji napori i jasna politička volja, a reforma i nadalje predstavlja jedan od najvećih izazova kako za državne službenike, tako i za društvo u cjelini. U tom smislu, tribine poput ove, koje okupljaju stručnu i zainteresiranu javnost, dobar su forum za razmjenu mišljenja i raspravu. Javna rasprava o reformi, njezinim dosezima i stvarnim rezultatima nužna je kao sredstvo osiguravanja potpore i uključivanja svih zainteresiranih u taj proces.

Zaključno, na tribini je predstavljena i nova knjiga istaknutog člana Instituta prof. dr. sc. Stjepana Ivaniševića pod nazivom *Izvršne institucije u lokalnoj samoupravi*, prva u izdanju Instituta za javnu upravu. Knjiga/priručnik bavi se tipologijom i komparativnim pregledom izvršnih institucija u lokalnoj samoupravi, a posebno su obrađene funkcije, načini odabira, strukturni oblici te tipologija izvršnih institucija u lokalnoj samoupravi.

Goranka Lalić*

* Goranka Lalić, predavačica nauke o javnoj upravi te nacionalne uprave i europskog upravnog prostora na studiju javne uprave Društvenog veleučilišta u Zagrebu (lecturer of Administrative Science and National Public Administration and European Administrative Space, Public Administration Study, Social Sciences Polytechnics, Zagreb, Croatia)